

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
DEM. I. DOBRESCU
Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, Decanul Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosef G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **René Demogue**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Alfred Juvara**, Profesor Universitar, Avocat; **Ștefan Laday**, Președinte la Consiliul legislativ; **I. Gr. Perieșeanu**, Directorul Bibliotecii Marilor Procese, Avocat; **Emil Stan Rappaport**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar; **Al. Velescu**, Dr. în Drept, Avocat, **Albert Vahl**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris.

SECRETAR DE REDACȚIE:

E. C. Decusară, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

S U M A R

— *Curierul luni Decembrie: Pentru rang, nu pentru salariu. Cauza crizei mondiale. Problema chiriiilor. Cadrul intelectualilor. Tracul. Rămas bun*, de Eugen Petii, consilier la Casație;

— *Magistrații de altă dată*, de Al. N. Gane, Prim-președinte la Consiliul Legislativ;

— *O interesantă jurisprudență*, de Traian Alexandrescu, Decanul Baroului Ilfov;

— *Spre o transformare de obligațiuni (Conversiunea datoriilor agricole)*, de I. C. Dinu, judecător;

— *O lămurire*, de Traian R. Scriban, Președinte Trib. cu grad de consilier;

— *Dreptul Administrație jurisprudențial român*, de conferențiarul universitar Jean Vermeulen, *Recenzie* de V. L. Veniamin, avocat;

JURISPRUDENȚE:

— *Inalta Curte de Casație complectul p. verificarea titlurilor din Dobrogea (Ministerul Dom. cu Prim. Turtucaia)*. Dacă încheerile constatând dezistarea pot avea valoarea hotărârilor judecătorești? Pe ce cale pot fi atacate pentru viciu de consimțământ. Art. 260 Pr. civilă. Dacă deciziile Inaltei Curți de Casație pot fi supuse revizuirii? Art. 260 și 288 și urm. Pr. civilă);

— *Idem s. I: Ministerul de Domenii cu Al. Mărăcineanu (Perimare. Termen. Părăsirea instanței. Actul de procedură de la care trebuie să curgă. Nu trebuie să aibă caracter contradictoriu. Art. 257 Pr. civilă)*.

— *Trib. Putna s. I: Margareta Căpitan Pojocanu cu Casa de Credit a Agricultorilor din Putna și Capato (Efectele nedeclarării popririlor anterioare de către terțiul poprit, cu ocazia validării popririi ulterioare. Art. 455 și 461 Pr. civilă)*.

CURIERUL LUNEI DECEMBRIE

XI

Pentru rang, nu pentru salarii. — Cauza crizei mondiale. — Problema chiriiilor. — Cadrul intelectualilor Tracul. — Rămas bun.

Pentru rang, nu pentru salarii. — *Evident, magistrații sunt funcționari publici. Numai că, spre deosebire de ceilalți funcționari, caracteristica li este de a identifica în persoana lor acea putere a Statului pe care o reprezintă și aceasta pentru că toți ceilalți funcționari publici lucrează sub ordinele și con-*

trolul șefilor ierarhici, pe când judecătorii — chiar și cei mai mici — nu au a ascultă de alt ordin și a se teme de alt control, decât acela al propriei lor conștiințe. Ei exercită în sarcedoțiu, care este și un apostolat.

Dovadă că în zbuciumul recent pe chestia încadrării salariilor, corpul judecătoresc este singurul care a înțeles să dea lupta pentru menținerea situației morale, declarându-se gata a suferi orice știrbiri de ordin material, pretinse de necesitățile superioare ale Statului.

Rangul prim ce li se cuvine în ierarhia funcționărească însă, ei l'au moștenit dela iluștrii lor predecesori și au datoriat de a-l păstra nestirbit, pentru a-l retransmite tot astfel generațiilor viitoare. Fiind vorba de o noțiune care se întinde în trecut și în viitor, prestigiul este o chestie nesfârșită de timp, pe când salariul nu poate fi decât o problemă trecătoare a zilei.

Modul acesta de a gândi al magistraturei de astăzi, — și care a fost exprimat de curând de către unul dintre cei mai calificați exponenți ai ei — trebuie să fie cel mai edificator exemplu atât pentru începători cât și pentru candidații la funcțiunile judecătorești.

Cariere noastră nu este și nu poate fi considerată ca un mijloc de viață comodă. Ea ese din cadrul slujbelor obicinuite în ierarhia socială și constituie un adevărat lux moral, destinat raturilor de elită, inzestrate pe lângă aplicațiune specială și cu cea mai mare putere de abnegație personală.

Acei cari nu sunt capabili de asemenea sacrificii, să se dea înlături. Se găsesc la noi — din fericire — destule funcții cari pot hrăni copios pe cei ce le îmbrățișează.

Cauza crizei mondiale este cunoscută: *supraproducția*. Toți economiștii sunt de acord. Dela război încoace, toată lumea, — dornică de câștig și de viață — s'a pus pe muncă; din această pricină s'au produs mai multe mărfuri, decât au nevoie consumatorii.

Hambarele și depozitele sunt pline de cereale și materii prime, fabricele blocate, iar mărfurile stau nevândute în prăvălii.

Consecința directă: *șomajul*.

Un lucru însă ni se pare cu totul anormal în această împrejurare. Anume, este o lege pe care economiștii ne-au deprins a o considera în afară de orice discuție și care urmând și ea cursul vremurilor, a dat... faliment. Este *legea ofertei și a cererii*.

Mărfuri multe, cereri puține; deci ar trebui să fie ieftine. Totuși, mărfurile sunt scumpe.

Căci, trebuie să observăm că așa zisa ieftenire a vieții este un mit. În afară de câteva articole alimentare, pe cari producătorul este silit să le vândă în grabă căci altfel se alterează, *totul se scumpește*. Negustorul, fabricantul, preferă să fie mărfurile în depozit — unde se demodează, se strică, — decât să le vândă cu un preț mai redus. Pe de altă parte, veniturile cumpărătorilor scăzând (deconfitură, falimente, șomaj, reducere de salarii), aceștia ajung să se lipsiască chiar de articole de primă necesitate, decât să plătească prețurile exagerate ale pieței.

Aici, credem noi, este cercul viciuos. Prețurile mari în cari se complac vânzătorii, sunt pieirea cumpărătorilor, dar și pieirea vânzătorilor. Aceștia din urmă au încăpățânarea vinovată de a nu înțelege că dacă vânzând ieftin pierd puțin, atunci însă când nu vând deloc — pentru că vând scump — vor pierde totul.

Fenomenul acesta se observă și la proprietarii de case. În București, în special, s'a construit foarte mult în ultimul timp. Ori, deși au rămas nenumărate apartamente deschiriate, prețul locațiunilor se menține ca și în trecut. Proprietarii se plâng de procentele mari pe care ei trebuie să le plătească la băni împrumutați spre a construi și de dările relative la imobile. Din această cauză rămân cu apartamentele goale și neavând cu ce plăti datoriile, fie către particulari, fie către Stat, creditorii le vor scoate imobilele în vânzare. Aceasta se va întâmplă cât de curând. Dacă deci, în disprețul sărăciei generale, proprietarii vor menține actualele prețuri, ne putem aștepta la un mare crach al proprietarilor de clădiri, societăți sau simpli particulari. Cu totul altfel s'ar petrece lucrurile, dacă aceștia ar înțelege că trebuie să reducă prețul chiriilor.

Deci, credem că singura soluție a crizei actuale, ar fi în ieftenirea vieții și în acest sens trebuie să se îndrepte tendințele legiuitorului.

Este nevoie de prețuri maximale. Dar aceasta nu ajunge. La prețurile maximale, ar urmă să se adaoge și vânzarea forțată.

În scumpetea aceasta artificială, falsă — pentru că este contrară legii ofertei și a cererii — cată să ve-

dem adevărata, principala piedică la normalizarea vieții economice. Ea trebuie combătută în orice mod.

Fiscul în prim rând nu trebuie să pășuiască cu plata dărilor pe contribuabilii cari nu sunt demni de nici o compătimire. Negustorul care are prăvălia plină de mărfuri scumpe și proprietarul cu casa deschiriată, sunt singurii vinovați de aceste împrejurări. Dacă ei ar ști că măcar Statul i-ar urmări fără cruțare, și-ar mai reduce desigur din pretenții; mărfurile s'ar vinde, casele s'ar închiria. Eftenirea vieții ar urmă în mod necesar.

Să nu se vorbească de *inflație*, care în viața economică nu este decât un stupefiant momentan. Ca și morfina sau cocaina, inflația are efecte imediat plăcute, dar consecințele ei dezastruoase apar cât de curând.

* * *

Problema chiriilor ar fi în drept ceia ce mișcarea perpetuă este în fizică sau piatra filosofală în alchimie. Un important cotidian a pus-o de curând la concurs, făgăduind premii pentru cea mai bună lucrare.

În ce privește regularea raporturilor dintre proprietari și chiriași, trebuie avute în considerație trei elemente:

- 1) Interesele proprietarului;
- 2) Interesele chiriașului și
- 3) Necesitățile imobilului care face obiectul locațiunii.

Aceste trei elemente se ciocnesc, interesele ce sunt în joc fiind în sens cu totul opus: chiriașul vrea să plătească cât mai puțin, proprietarul să încaseze cât mai mult, iar imobilul are nevoie de cheltuieli de întreținere și reparații, pe care fiecare le aruncă în sarcina celuilalt și în definitiv nu le fac de bună voie nici unul, nici altul.

Fiind deci vorba de interese atât de opuse, ele nu ar putea fi conciliate — în limita posibilității — decât de către o comisie arbitrală, în compunerea căreia să intre reprezentanți ai celor trei feluri de interese în joc: a) reprezentantul proprietarilor; b) acela al chiriașilor și c) al autorității comunale, care trebuie să aibă grija solidarității și esteticii clădirilor.

Un magistrat de carieră va conduce lucrările acestei comisii și o va iniția din punctul de vedere al legii.

Infinita varietate a cazurilor ce se pot prezenta, nu permite soluționarea lor printr'o singură lege, care să creieze un *standard* tip. Fiecare litigiu ar urmă să fie arbitrat în parte, luându-se în considerație cele trei feluri de pretenții în prezență, cu tendința unei cât mai complete împăciuri.

Cererile de arbitraj trebuie să poată fi adresate atât de chiriaș, cât și de proprietar, relativ fie la contractele în curs, fie la acele cari urmează să expire.

Ele se vor face în scris, cuprinzând memorii complete, acte, certificate. Comisiunea arbitrală după citirea acestor lucrări, va decide *nemotivat*, putând dispune:

- 1) Rezilierea unui contract în curs;
- 2) Prelungirea pe 6 luni a contractului care urmează să expire;
- 3) Fixarea sumelor necesare pentru reparații, precum și cine trebuie să le suporte și
- 4) Stabilirea quantumului chiriei pe cele 6 luni următoare, precum și modalitățile de plată.

Comisiunea arbitrală va lucra înainte de Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru al fiecărui an și nu va putea decide decât numai pentru 6 luni în viitor, din cauza deselor variații ale împrejurărilor economice.

În rezumat socotim că problema chiriilor nu poate fi rezolvată pe cale de drept, printr'o lege care să prevadă toate cazurile cu puțință, dar numai pe cale de fapt, de către o comisie arbitrală, care judecând după echitate și bun simț să decidă pentru fiecare caz în parte.

* * *

Cadrul intelectualilor. — Cu cât o inteligență este mai rafinată, cu atât poate prezenta mai multe curiozități. Un om de talent este adeseori inegal. Căci, ceea ce el produce, depinde mult de împrejurările în care se află în acel moment. Buna dispoziție, o clipă de inspirație și adevărata operă ia naștere. În cazul contrar însă, rezultatul poate fi deplorabil.

În special, pentru a produce normal, intelectualul are nevoie de cadrul în care este obișnuit să lucreze, de mediul său de toate zilele.

Dacă schimbă camera, mobilele din jurul său, lumina, biroul, etc., el se simte cu totul stingherit, străin, absent...

Un celebru scriitor francez, vizitând de curând țara noastră, a declarat ziaristilor — curioși de amănuntele vieții sale intime — că de obicei lucrează numai cu cerneală violetă; orice altă culoare îl demontează complet.

Iată de ce, trebuie să privim cu toată indulgența, fără a ne grăbi să formulăm vreo apreciere, pe cineva silit să lucreze cu mintea într'un mediu nou, cu care nu este obișnuit.

Facem aceste reflecții, gândindu-ne la câtă siguranță și stăpânire de sine se cere pentru exercițiul delicatei profesii de avocat. Bine sau rău dispus, sănătos sau bolnav, în mediu cunoscut sau cu totul nou pentru dânsul, avocatul trebuie să fie mereu același cu sânge rece, imperturbabil, neinfluențat de nimic și de nimeni.

Altminteri, geniul său creator, caracteristic avocaților de rasă, se resimte; pledoaria lui încetând de a fi interesantă, devine o goală vorbărie.

Am observat un mare avocat, genial chiar, care în momente de proastă dispoziție era mai slab decât

unele dintre mediocritățile baroului, atunci însă când acestea evoluau în mediul lor obișnuit.

Are și talentul relativitatea lui.

* * *

Tracul. — Scriam de curând, că unii magistrați capabili, nu primesc înaintări avantajoase în parchete, din pricină că sunt afectați de infirmitatea nervoasă cunoscută sub numele de *timiditate*. Este o adevărată boală, care a ținut pe loc mulți oameni de talent, mai ales din lumea politică, unde se cere în prim rând darul vorbirei, ce presupune o emotivitate cât mai redusă și deplină stăpânire de sine.

Singurul remediu cu puțință în contra „*tracului*” ar fi suggestia, fie aceea pe care o exercită în mod obișnuit medicul psihiatri asupra pacienților, fie sistemul de auto-suggestie al celebrului *Coué*. Se știe că francezul acesta, izbutise a vindeca chiar unele boli grave de natură organică, învățând pacienții să repete zilnic cu glas tare, de câte douăzeci de ori aceeași formulă:

— „Pe zi ce merge, mă simt din ce în ce mai sănătos și mai bine, din toate punctele de vedere!”.

În cazuri ca acele ce ne preocupă, formula aceasta ar putea fi astfel modificată:

— „Eu nu am nici o emoție, atunci când vorbesc în public!”.

Tot o astfel de autosugestie — constientă însă, spre deosebire de prima care lucrează asupra inconștientului — și-ar putea face cineva raționând în modul următor (cu condiție bineînțeleasă să se convingă de exactitatea acestui raționament):

— „Când vorbesc cu cineva eu nu am nici o emoție; același lucru dacă discut cu două sau trei alte persoane. De ce dar aș avea această emoție, care mă stăpânește fără voia mea, când mă aflu în fața a douăzeci sau treizeci de persoane? Știu bine că în general inteligența în parte a fiecăruia din cei ce mă ascultă la o conferință este submediocră. Toate aceste inteligențe adunate la un loc, sunt departe de a da o rezultată mai mare, cum s'ar întâmpla cu forțele fizice puse împreună de către un număr de mai mulți indivizi. *O mulțime de zece mii de oameni proști, împreunați într'o sforțare intelectuală comună, nu poate gândi mai bine decât un singur om inteligent*”.

Rețeta aceasta mi-a fost dată de către un bătrân profesor, care mă uimise cu cea mai deplină stăpânire de sine, atunci când vorbea în public. El spunea că fusese de mare timiditate la începutul carierei lui, de care nu se vindeca decât atunci când îi veni în minte să facă raționamentul de mai sus și izbuti să se convingă de exactitatea lui, tot repetându-l într'una.

Sistemul poate fi încercat.

* * *

Rămas bun. — Cu ultimul curier pe anul 1930, gândul meu era să cedez — pentru viitor — condeiul

unui colaborator mai liber de a-și exprima ideile. Vroiam să păstrez numai meritul de a fi creiat o rubrică nouă, într'o austeră revistă de drept, cu note vii, pe cari talentul altuia le-ar putea face mai plăcute și interesante. Acestea le-am exprimat în ultimele rânduri, la cari însă direcția revistei „*Curierul Judiciar*” mi-a făcut amabilitatea de a răspunde prin articolul revistă dela 1 Ianuarie, invitându-mă să continuu cronicile mele și în cursul anului următor. Iată de ce am mai scris încă un an de cronici lunare, pe cari le închei, cu rândurile de față.

Anul 1932, mă găsește, în ceia ce privește cariera mea, într'o situație mai fericită, dar care nu-mi îngăduie de a mai scrie tot ceia ce gândesc, relativ la evenimentele la ordinea zilei în lumea juridică. Cea mai mare parte dintre acestea având încheiere firească înaintea Inaltei Curți de Casație, va trebui acolo să-mi spun cuvântul meu de judecător.

Țin însă a mulțumi aceluia cari timp de doi ani mi-au urmărit articolele și m'au încurajat cu vorbe și scrisori, dintre cari unele inspirate de un entuziasm ce sunt departe a merită. În special, în ultimul timp, am primit atâtea misive de acest fel încât mă aflu silit a cere scuze că nu pot răspunde fiecăreia în parte. Toate mi-au mers însă la inimă.

Iar înalților magistrați de la Curtea de Casație, cari au binevoit, în deplin acord cu Primul nostru Președinte, să mă primească printre dâșii, exprim încă odată admirația și toată recunoștința mea, mărturisindu-le — și îi rog să mă creadă — că prețuiesc mai mult buna lor apreciere, decât chiar gradul dobândit.

Impreună cu d-l Ministru al justiției, el însuși înalt magistrat, răsplătind munca, au arătat colegilor mai tineri care este drumul sigur — deși poate puțin mai lung — care duce la ultima treaptă a celei mai frumoase dintre cariere.

EUGEN PETIT

Consilier la Inalta Curte de Casație

Magistrați de altă dată

Ca unul care mi-am petrecut cei mai mulți și mai buni ani din viață, în cariera magistraturei, sunt poate mai în măsură decât alții să-mi dau seama de progresele ce a făcut această instituțiune, în cei din urmă patruzeci de ani.

Progresul se datorește modului de selecționare, exemplului cel bun dat de cei mai de sus, și fără de îndoială, inamovibilității judecătorului.

Exemplul cel bun ca și cel rău este contagios; acolo unde mai ales au fost magistrați demni și culti, cei mai mici au căutat să-i imite ca să se ridice până la aceștia.

Nu era pentru ei, grijă și bucurie mai mare, decât să-și vadă întărite hotărârile lor de instanța superioară.

Inamovibilitatea o pun numai pe ultima treaptă pentru că dacă ea poate da siguranța situațiunii, ea singură în nici un caz nu dă independență magistratului.

Independența e în firea și caracterul omului așa cum l'a lăsat D-zeu. Cu acest caracter el trăește, suferă și cu el moare. Oamenii bogati nu sunt oamenii cei mai independenți, căci sufletul omului nu-l schimbă averea precum nu-l poate creă inamovibilitatea.

Inamovibilitatea o consider numai ca o pavăză pentru magistrații cei buni.

Până la 1889, magistratura era amovibilă; cine poate însă spune că nu am avut în trecut magistrați, la înălțimea misiunii lor în cel mai înalt înțeles al cuvântului.

S'a vorbit multe de magistratura de altă dată, de influența directă ce o încercă puterea executivă și în special prefectii satrapi care se amestecau în distribuirea justiției și de magistrați care erau la ordinele administrației.

Am să citez numai două exemple pe care le găsesc în hârtiile rămase dela tatăl meu (1), din care se vede cum înțelegeau și magistrații de odinioară, să-și facă datoria.

Cel dintâi exemplu, îl scot din o scrisoare ce i-o adresează ministrul Titu Maiorescu la 1875, precum și din răspunsul ce i-a dat tatăl meu care pe acea vreme, după ce părăsise magistratura, era primar de Iași.

Iată acele scrisori:

28/10, 1875.

Iubite Gane,

Aud multe despre neînțelegerile între Lătescu și Buiuciu. Cum stă chestia? A cui e vina? Și cum crezi tu că s'ar putea împacă situația?

Fă bine răspunde-mi îndată. La aniversarea Jurnimei 8 Nov. voi veni.

Al teu, Maiorescu.

II

2 Nov. 1875.

Iubite Maiorescu,

La scrisoarea ta mă grăbesc a răspunde că neînțelegerile dintre Buiuciu(2) și Lătescu (3) provin fără îndoială din vina acestuia din urmă.

Precum știi Lătescu e o adevărată săcătură, pretinde ca procurorii să fie niște simple unelte a lui și proteje subalternii cu orice preț, socotindu-se singur atacat de câte ori parchetul se atinge de vreunul din ei. Cu o astfel de slăbiciune e greu ca un procuror să poată duce casă bună cu el, și mai ales Buiuciu care e gelos ca un dulău de prestigiul postului său.

1) N. Gane a fost consilier la Curtea de apel din Focșani la 1866, apoi președinte de secțiune la aceeași Curte la 1867, iar la 1868 procuror general la Curtea de Apel din Iași, de unde a demisionat în 1869 intrând în viața politică.

2) Gr. M. Buiuciu și-a început cariera ca procuror la Trib. Iași, avocat, apoi consilier la Curtea de Casație.

3) Lătescu, fost prefect la Iași în 1875.

„Și Leon (4) și eu am avut deja altercațiunile noastre cu acest prefect irizat și mănușat care se amestecă în toate, dar fiindcă nimeni nu-l ia în serios, lucrurile s'au domolit. Cu Buiuciu însă cearta a mers mai departe, căci Lătescu și-a pus în cap să-l destitue numai decât și astfel nu lipsește de a-l pări la toate ocaziile acuzându-l: că-i opozant, antidinastic și nu mai știu ce vorbe sau mai bine zicând povești care le-a repetat chiar Domnitorului. A-i împacă este cu neputință, căci nici odată Buiuciu nu va consimți a se căciuli lui, fiindu-i cu mult superior în toate privirile, iar Lătescu e din tagma celor funcționari care sunt slugarnici către stăpâni și aroganți către egalii sau inferiorii lui.

„Sunt dar de părere că spre a liniști situațiunea, nu e alt mijloc decât de a strămuta pe Lătescu în alt district undeva, fiind aici o notă cu totul discordantă între noi, sau cel puțin a i se face o serioasă admonestare de a lăsa pe procurori în pace și a nu se mai pune luntre și punte pentru cinstiții săi subalterni care sub aripa sa protectoare comit nenumărate abuzuri”.

Al tău, N. Gane.

Așa era procurorul Gr. Buiuciu magistrat dintr'o bucată și de o cultură juridică foarte vastă.

Iată acuma un alt exemplu și mai isbitor de solidaritate în demnitate, a unor întregi instanțe judecătorești petrecut în anul 1867.

Citez din scrierile tatălui meu (5) „Zile trăite”, (pag 130).

„Se furase în comuna Mărășești dintr'o cariolă de poștă vreo patru mii de galbeni. Suma fiind însemnată, furtul a făcut mare senzațiune și directorul general al poștelor și telegrafelor din vremea aceea, d-l Fălcoianu, ținea cu orice preț să descopere pe făptuitori. Bănuiala cădea asupra unor locuitori din Mărășești.

„Fiind însă că aceștia tăgăduiau faptul cu încăpăținare, directorul deși om cinstit și cu un trecut ireproșabil, însă pe cât s'a dovedit, puțin echilibrat și din cale afară gelos de a servi statul, ordonă să-l bată pentru a obține mărturisiri.

„Această măsură condamnabilă în sine dar care pe timpul acela se întrebuinta des, nu dădu rezultatul dorit, căci precum s'a constatat mai târziu nu erau ei adevărații culpabili. Atunci iritat la culme și neurastenic cum era, tânărul director pierdu cu totul cumpătul și supuse pe bieții oameni la cele mai oribile torturi cum nu se mai pomenise din veacul de mijloc.

„Flagelațiuni până la sânge peste tot corpul, ouă ferbinti subțiori, trestii pe sub unghi, arsuri cu foc la tălpi, în fine tot ce o imaginațiune surescitată poa-

te inventa mai crud, mai sălbatec, mai înfiorător a fost aplicat fără milă asupra nenorociților prevenți, de către un om care desigur în alte împrejurări nu ar fi capabil să asiste la tăerea unui pui de găină. . .

„Negreșit că asemenea lucruri nu puteau să rămână neștiute, cu atât mai mult, că se petreceau în ziua mare.

„Nenumărate plângeri și denunțări au venit la parchetul Curții din Focșani și fiindcă delictele și crimele comise de funcționarii înalți se înstruiesc de judecători cu un grad mai sus, adică de primul președinte al Curții de Apel și de procurorul general, în locul judecătorului de instrucție și al procurorului de primă instanță, au fost desemnați d. Degrea, atunci procuror general și cu mine ca să instruiam această tristă afacere.

„A căzut soarta pe mine pentru că d. Fălcoianu primul președinte al Curții, care înlocuise nu de mult pe Grig. Triandafil, permutat la București, nu putea să conducă procesul fiind rudă cu Fălcoianu, directorul poștelor și telegrafelor.

„Cu durere de inimă, știind că lucrăm în contra unui bun și distins funcționar al statului, care nu a fost împins la asemenea excесе de o idee criminală, ne-am făcut totuși datoria în conștiință, am constatat faptele așa cum s'au petrecut și am lansat în contra lui un mandat de arest.

„Acest mandat atacat cu recurs, a fost casat dimpreună cu întreaga instrucțiune făcută de noi, fără ca să se fi citat vreo parte sau măcar să se fi cerut și examinat dosarul instrucțiunii.

„In faptul casării noi, cu drept sau cu nedrept, văzând un act de parțialitate și o atingere la demnitatea noastră, Degrea și eu ne-am dat imediat demisiunile, la care s'a asociat întreaga secțiune prezidată de mine (6). Apoi și-a dat demisiunea Curtea de Apel din Iași (7) și primul președinte al Curții de apel din București (8).

„Această manifestare a unui număr atât de însemnat de înalți magistrați, nu putea să nu aibă consecinți. Demisiunile noastre au fost primite, dar ministrul de justiție de atunci, Anton Arion, a trebuit să se retragă”.

Iată un gest de solidaritate în apărarea demnității profesionale și de sacrificiu care mă îndoesc că s'ar mai putea produce astăzi. Zic gest de demnitate fiindcă nu era o mișcare necumpătată, neadmisibilă, mai ales pentru magistrați, ci o protestare energică și demnă în contra unui act care călcă legea și atingea prestigiul magistraturii.

6) N. Gane președinte, și consilierii Lascar Ciurea, G. Doacan, T. Botez, Ciupercescu. Procuror general A. Degrea. Procuror de secție Gregoriadi Bonachi.

7) Vasile Pogor prim președinte, consilieri N. Casimir, St. Ney, Alex. Stoianovici. Dela tribunalul Iași președintele N. Mandrea, judecător T. Boian.

8) Grigore Triandafil, prim președinte.

4) Leon Negruzzi, fost procuror de Curte, prefect, primar, etc.

5) La 1867 N. Gane era președinte de secțiune la Curtea de apel din Focșani.

Când găsim asemenea exemple de caracter la magistrații noștri din trecut, se cuvine să le semnalam pentru că ele dovedesc că și în magistratura de altă dată nu puțini erau aceia care știau să fie independenți și la nevoie, să apere prestigiul funcțiunii lor, nu la adăpostul comod al inamovibilității de azi, dar cu însuși sacrificiul carierei.

ALEXANDRU N. GANE,

Prim Președinte la Consiliul Legislativ

O INTERESANTA JURISPRUDENȚĂ

Am dat loc în coloanele revistei „*Curierul Judiciar*” deciziunilor Curților de Apel și discuțiunilor doctrinale, privitoare la interesanta și arzătoarea materie a interpretării art. 32 din legea accelerării judecăților, în legătură cu calcularea termenului de apel contra sentințelor comerciale.

Chestiunea aceasta a pasionat, cu drept cuvânt, lumea oamenilor noștri de drept. Cititorii noștri au luat cunoștință și își reamintesc, de sigur, că unele Curți de Apel hotărâseră că termenul de apel curge, în materie comercială, dela pronunțare, iar nu dela comunicare.

Interpretarea aceasta a avut, în practică, efecte considerabile.

Numeroase apeluri au avut trista soartă de a fi respinse ca tardive, iar în multe cazuri, apelanții spre a evita riscul interpretării, asupra tardivității, au consimțit, pe cale tranzacțională, sacrificii bănești, pe cari le-ar fi putut evita dacă fondul proceselor ar fi putut fi dezbătut.

Cu o vie și legitimă îngrijorare, avocați și împricinății așteptau cuvântul instanței supreme.

Acest cuvânt nu a întârziat să vină. Înalta Curte de Casație s. III-a în ziua de 1 Decembrie c. s'a pronunțat în sensul că termenul de apel contra sentințelor comerciale trebuie socotit de la comunicare, iar nu dela pronunțare.

Insemnătatea acestei jurisprudențe nu a scăpat, de sigur, nimănui.

Pe lângă ecoul explicabil, pe care ea l-a avut în lumea juridică, chestiunea de drept ce făcea obiectul ei a fost adusă și la tribuna parlamentului.

Colaboratorul nostru, d-l senator Traian Alexandrescu, decanul Baroului de Ilfov a adresat d-lui ministru de justiție în ședința dela 3 Decembrie a maturului corp, o interesantă comunicare, asupra căreia atragem atențiunea cititorilor acestei reviste, întru cât textul comunicării nu privește numai izolat problema soluționată, ci îmbrățișează latura atât de importantă a condițiunilor defectuoase ce

se observă uneori în tehnica interpretării judiciare.

Redăm în întregime, după notele stenografice, cuprinsul comunicării d-lui decan Traian Alexandrescu :

A luat cunoștință d. ministru de justiție de deciziunea înaltei Curți de Casație s. III-a pronunțată la 1 Decembrie a. c., prin care s'a hotărât jurisprudența că art. 32 din legea accelerării judecăților trebuie interpretat în sensul că termenul de apel, în materie comercială, curge dela comunicarea sentințelor, iar nu dela pronunțare, după cum în mod greșit au hotărât unele Curți de apel?

Cunoaște d-l ministru de justiție excepțional de grava situațiune provocată prin aceasta inexplicabil de greșită interpretare a Curților de apel?

Știe d-sa că datorită acestei interpretări eronate, mulți împricinăți și-au văzut respinse ca tardive apelurile introduse, suportând pagube enorme, echivalente, în unele cazuri, cu ruina lor iremediabilă?

Nu crede d. ministru de justiție că știința dreptului, în care d-sa are un loc proeminent, trebuie să pretindă interpretări judiciare o înțelegere și o aplicare normală a textelor adecuate complexului realităților sociale și că libertatea științifică, de interpretare nu-și poate avea locul decât atunci când izvoarele formale ale legii sunt incomplete sau îndoielnice? — Că, însă, atunci când textele sunt clare, ele constituiesc un imperativ juridic, dela care instanțele judecătorești nu se pot abate? — Că, oricare ar fi subiectivismul inerent interpretării judecătorești el nu poate îngădui și explica o situațiune ce constituie un pericol social, din îndoitul punct de vedere al prestigiului justiției și al siguranței drepturilor.

Nu crede d. ministru de justiție că interpretarea juridică făcută în contra acestor principii, este un abuz neîngăduit, deoarece reduce știința dreptului la un material inform și haotic de noțiuni juridice variabile dela speță la speță?

Făcând această comunicare, rog pe d. ministru de justiție să binevoiască a preciza în răspunsul său:

Dacă nu socotește necesar să vină cu o lege interpretativă care să prevadă că termenul de apel în materie comercială curge ca și în civil dela comunicarea sentințelor.

Ce măsuri înțelege să ia, pentru ca toate apelurile, respinse ca tardive și toate transacțiunile oneroase, consimțite forțat din cauza presupusei tardivități a apelurilor, să facă obiectul unei imediate și inechitabile revizuri, deoarece refuz să cred că autoritatea lucrului judecat poate fi socotită ca un mit juridic absurd și monstruos.

Dacă d. ministru, nu crede oportun ca în viitoarea lege de organizare judecătorească pe care o pregătește, să reglementeze materia responsabilității pecuniare a judecătorului pentru cazurile când interpretarea sa constituie o vădită eroare de drept, sau când la baza interpretării se găsește arbitrarul, nepregătirea profesională, lipsa de atențiune în soluționarea proceselor sau înlăturarea izvoarelor formale, în care se poate găsi materialul necesar de informațiune tehnică.

De răspunsul ce va da d. ministru de justiție, depinde dacă prezenta comunicare va fi sau nu transformată în interpretare.

SPRE O TRANSFORMARE DE OBLIGAȚIUNI (CONVERSIUNEA DATORIILOR AGRICOLE)

Iată o chestiune de actualitate care a ajuns să preocupe în cel mai mare grad întreaga viață economică, socială și politică dela noi, izvor al afător teorii văzute prin prizma unor multiple necesități de stat, și tinzând la schimbarea raporturilor de drept privat, constituind așa zisa „*problemă a datorii agricole*“.

După o epocă de prosperitate economică, cel puțin aparentă de după război, s'a deslănțuit în timpul din urmă frigurile unei crize economice, care bănuie întregul univers, pe urma căreia omenirea întreagă se găsește într'un mare impas.

Țări de prosperitatea Angliei, pentru care se spunea cu foarte multă dreptate „*Sănătos ca Banca Angliei*“, pârâie din temelii și asta numai din cauza crizei economice prin care trece.

România, având relațiuni economice cu multe state din Europa în care criza este la un nivel mai mult sau mai puțin ridicat decât la noi, adaugă la cauzele interne, adecuate fiecărui stat, și aceste cauze generale de regres economic.

E adevărat că la noi problema îmbracă un caracter specific, ea fiind mai mult de natură agricolă, privind într'o măsură mai serioasă chestiunea proprietății rurale.

Zic că privește chestiunea proprietății rurale pentru că dintre toate ea este cea mai expusă din cauza datorii care o apasă

De aici și chestiunea așa numită „*conversiunea datorii agricole*“, nu pentru că n'ar exista și o conversiune a datorii comerciale sau de altfel, dar pentru că ea interesează în cel mai înalt grad situațiunea noastră socială, economică și politică, privind clasa cea mai numeroasă dintre locuitorii acestei țări.

Până la o vreme contractul de împrumut de bani, lege între părți, s'a respectat și executat după intenția și voia părților contractante.

Condițiile economice, au făcut și ati îngăduit țăranilor noștri, dobânditori a pământurilor dela împrumut și pe deasupra și a terenurilor pe care marii proprietari le-au abandonat în mâinile lor, întregind reforma agrară, prin jocul firească și liber al transacțiilor, care e mijlocul cel mai perfect și mai de folos al progresului, să obțină împrumuturi, cu scopuri strâns legate de îmbunătățirea mijloacelor de cultură a pământului, cu tendințe mărturisite de a se creia mica proprietate pe care toți o dorim cât mai puternică și cât mai sănătoasă economiceste, — dela deținătorii capitalurilor — pentru că munca manuală nu face două parale din punctul de vedere al productivității, fără capital.

Creditorii agricultorilor au fost băncile, din care unele au știut să facă din plasamentul banilor afaceri strălucite.

Dobânzi mari, anii răi au făcut ca debitorii lor agricultori să nu poată plăti nici în anii cu prețuri urcate la cereale.

Nu trebuie pierdut din vedere că s'au contractat împrumuturile și s'au luat banii de debitori într'o vreme când puterea de cumpărare a leului era mai mică, am putea zice, de 4—5 ori mai mică ca acum.

Să presupunem că săteanul X a împrumutat pentru cumpărarea unei perechi de boi 20.000 lei, atât cât era prețul lor în 1925—1926, sau că a împrumutat 100.000 lei să-și cumpere 4 hectare de pământ.

Din cauza condițiilor oneroase și apăsătoare de împrumut, din cauza lipsei de rentabilitate a patrimoniului său agricol, cu un cuvânt din cauza scăderii potențialului său economic, se vede astăzi în imposibilitate de a realiza prestațiunile la care el s'a obligat.

Boii lui de astăzi nu mai fac decât 6.000 lei, pământul numai 20.000 lei.

Iată-l în săpă de lemn fără posibilitate de scăpare.

Un război juridic se angajează între creditor și debitor, pe urma căruia va cădea totdeauna debitorul.

Un avocat îmi spunea într'o zi că, în locul consultațiunilor de altă dată, este asaltat pe drumul de acasă la judecătoria, de săteni cari au în mâini somațiuni de plată, întrebându-l ce să facă să mai amâne plata datoriei pe care ei n'o tăgăduesc.

Ne ocupăm de relațiunile și raporturile contractuale cinstite — de cele necinstite, nici nu vorbim.

Exemplele pot fi înmulțite la infinit și toate vor avea ca substrat neputința de realizare a creanțelor creditorilor, iar pe urma lor o stare de îngrijorare în rândurile agricultorilor extenuați și disperați.

Însăși lucrările noastre la judecătoria stau mărturie stării economice de azi.

Am devenit cu totul contra voinței legiuitorului din 1907, care a trimis pe judecătorul de ocol în rândurile oamenilor dela țara pentru a le potoli setea de dreptate, un fel de portărei, adică alături cu perceptorii, cel mai odios funcționar al timpului, când este chemat să aducă la îndeplinire formula executorie dată în numele capului statului.

În 1925, după câteva luni dela începutul carierei mele am făcut cunoștință cu cea dintâi cerere de protest care se prezenta în cursul anului. Astăzi, alături cu acțiunile cambiale, protestele formează o parte însemnată a activității noastre la judecătoria

Colindăm satele și casele dearândul pentru a verifica neputința de plată a săteanului oferindu-ți la fiecare pas spectacolul trist al mizeriei.

Vor fi multe cauzele acestei stări, nu este însă locul să mă ocup de ele. Conflictul dela individ la individ tinde să se transforme într'un război dela clasă la clasă: dela creditori păgubiți, la debitori sărăciți și extenuați.

În asemenea condițiuni apare necesitatea intervenției statului.

Ne mișcăm înăuntrul cadrului unui stat organizat în care noțiunea dreptului pozitiv apare în toată puterea lui pentru că numai organizarea statului asigură normelor de drept constrângere.

Nu mă gândesc la constrângere, toamai din cauza lipsei de eficacitate a mijloacelor de constrângere, ci la datoria unui stat, care se ocupă în afară de raporturile sale launtrice naționale, de cele dintâi raporturi care se ivesc dela individ la individ, numite în drept raporturi de drept privat, de a interveni în regularea acestor raporturi și a nu permite ca ciocnirile dintre interesele supușilor săj să turbure ordinea publică și dacă se ivesc conflicte să le rezolve.

Să nu se creadă că numai în raporturile de drept public intervenția statului este cerută.

Raporturile pur private privesc interesele publice fiindcă de aceia există drept civil și invers toate raporturile publice privesc interese private, căci totul se reduce la un interes individual, exemplu măsura administrativă a poliției de a nu se circula peste ora cutare, privește și rezolvă și un interes particular al cetățeanului de a avea liniște.

* * *

După o concepție mai aproape de adevăr, și pe care o îmbrățișez, organizarea statului este eșită din suferințele omenesci, el este un echilibru dintre interesele care se ciocnesc.

În această organizare care stă la baza statului, dreptul este un produs al experiențelor vieții sociale; nevoia de coexistență, producând prin jocul ei firească, nevoia de colaborare, el nu corespunde cu ceva făuritor, căzut din cer, el se elaborează încetul cu încetul.

Vine o perioadă când apărând alte nevoi, va trebui ca dreptul pozitiv să se fasoneze după nevoile noi cu năzuințele care nu sunt stăpânite de o credință statornicită, și trebuie să se adecueze cu nevoile reale ale unui popor.

E locul să explic aici un fenomen foarte curios în istoria dezvoltării dreptului.

Poporul roman a fost poporul antic care a avut concepția organizării juridice.

Puterea lui a fost puterea organică așa cum n'a fost dezvoltată la nici un popor.

În Grecia am avut concepții geniale: Minos în Creta, Solon, Lycurg, etc.

La romani, dreptul s'a făcut nu din concepția unor legiuitori, ci din concepția elaborată de poporul însuși. De aceea grecii au lăsat o moștenire estetică individualistă.

Romanii au avut o concepție socială care le-a permis de a cuceri lumea și a organiza statul cu norme de drept care au devenit universale.

Dacă la această constatare istorică adăugăm și adevărul științific, că conținutul dreptului e neapărat economic, fiind că corespunde cu armonizarea intereselor reciproce ale oamenilor care trăiesc împreună. Este ușor de dat la o parte concepția răsuflată a celor după care amestecul statului în regularea datoriilor ar conduce la destrămarea creditului de care avem nevoie peste graniță.

Oricât se vor căzni acești susținători în apărarea unei stări legale preexistente crizei economice de azi, aceste norme de drept existente vor trebui să cedeze în fața asaltului pe care critica cuprinzând tot felul de manifestări omești, îl dau, pentru a se face loc unei opere de dreptate socială, corespunzând cu nevoile multor milioane de români.

Niciodată, critica normelor de drept când ele tind să se anchilozeze în disprețul nevoilor unui popor, n'a jucat un rol mai important, mai mare de corectiv și premegător dreptului ce-l îndrumază spre un adevărat spirit de dreptate, ca acum.

Intervenția statului n'ar fi nici măcar o noutate. Dreptul de proprietate, acel drept până mai eri absolut sacru și inviolabil, a suferit în decursul vremurilor o mulțime de îngrijiri pentru a fi numai garantat de noua Constituție din 1925.

Exproprierea până la 1917 nu se putea face decât în interesul domeniului public așa încât ea avea alt înțeles: însemnă transformarea proprietății private în domeniu public, nu expropriere pentru transformarea proprietății private tot în folosul proprietății private a unei clase.

În 1917 s'a realizat, prin patriotismul unor oameni de care nu-i văd lipsiți nici pe cei de azi, reforma agrară pe care nimeni nu îndrăznește să realizeze pentru că era greu de a se găsi o modalitate exactă.

A fost un bine ca evenimentele să ajute la aceasta pentru a netezi o prăpastie prea adâncă care exista între două clase la noi.

De asemeni statul s'a văzut silit să intervină prin legi la care participă dreptul public și privat în unele interese individuale pe care statul nu le lasă să se reguleze prin bună voie.

În toate raporturile de drept privat în care una din părți, care intră în raport se găsește în o situație economică inferioară față de cealaltă parte, atunci statul intervine pentru a regulă raporturile în scop de protejare.

Avem astfel dreptul de intervenție a statului în contractele de locațiune de muncă și în regularea raporturilor excepționale dintre proprietari și chiriași, iar intervenția statului se justifică pentru că acel care închiriaza munca sau cel care locuiește o casă cu chirie, este totdeauna într-o situație care nu e egală cu cealaltă parte contractantă.

Acestea sunt restricțiunile impuse regimului capitalist care

este dator să le sufere pentru că și indivizii sunt prinși într-o mulțime de sinteze sociale care nu totdeauna sunt acelea pe care le doresc.

Departate de a aprobă tendințele școlii socialiste, după care statul intervine în toate, în care libertatea individuală dispare, pentru că omul să devină un instrument orb al colectivității, contrar mersului istoric și după exemplul Rusiei, nimiceste orice progres social, găesc că dreptul de intervenție al statului în raporturile private este determinat de nevoile sociale care îl cheamă să intervină, ceea ce nu este tot una cu o intervenție nedorită decât de cei care conduc destinele unui popor.

Și atunci ne întrebăm; care e motivul să mai întârzie intervenția statului în regularea raporturilor dintre creditori și debitori pentru datorii contractate în timpuri care au exclus pentru părți puterea de prevedibilitate a momentului de față?

Legiuitorul care a pornit pe calea protejării debitorilor asupra îngădind dreptul la fructificarea capitalului până la o limită permisă și determinată de legea cametei, care apără pe debitori contra unei executări sălbatice prin legea nouă a executărilor silită, care e gata să asigure bunul de familie după inițiativa d-lui ministru de justiție Hamangiu, întocmindu-se și un proiect care n'are nevoie decât de mici retușări pentru a deveni pe cât de folositor, pe atât de omenesc, stăvilind apucăturile unora — fie ei și debitori: — de a arunca ruina și pribegia în sânul familiilor care au căzut pradă necunoscutului, nu se poate opri din drumul care îl duce spre salvarea dela sărăcie și destrămare, cari sunt gata să pregătească motive serioase de sguđuiri sociale, a păturei celei mai numeroase care locuiesc o țară.

Se va spune: siguranța raporturilor sociale nu permite o asemenea amputare a datoriilor.

Noi vom opune însă argumente trase nu din principii potrivite unui creier omenesc.

Dacă e vorba de salvarea unui drept, noi știm că însăși dreptul trebuie să fie norma vieții reale. Nu viața reală e făcută pentru satisfacerea unor anumite principii, ci principiile sunt făcute pentru a satisface viața reală.

Care este viața reală, e de prisos să mai insistăm. Toată lumea o cunoaște.

Statul, nu poate stă impasibil în fața frământărilor care agită o clasă de oameni de dragul celor cari agită sperietoarea siguranței raporturilor.

Domnilor, cu siguranța raporturilor le servesc exemplul unui mare gânditor și artist pe care ni l'a împărțit cândva de pe catedră, pentru a ne ilustra păcatul formalismului legal.

E vorba de o regină a Spaniei care a fost lăsată să-i ardă hainele de pe ea în prezența curtenilor care nu puteau interveni în lipsa celor care împlineau protocolul dezbrăcării.

Se știe că nimic nu-i mai primejdios decât opera arbitrară.

Când legiuitorul nu ține seamă de nevoile unui popor, după starea lui de trai în mod fatal legile rămân fără aplicare posibilă.

El are misiunea de a prinde, de a prevedea și de a îndrumă nevoile poporului său fără să aibă pretenția de a le creă.

La capătul suferințelor toată lumea a ajuns să fie de acord că o regulare a acestor raporturi trebuie făcută.

Cum? E o chestiune de modalitate.

Convertibilitate, reducere, novațiune, iată o mulțime de instituțiuni care pot fi adoptate acestei operațiuni destul de delicate.

O operațiune așa de grea și de importantă nu se poate reduce la o socoteală de bucatar, atunci când n'ai un criteriu de apreciere și de aceea oricare ar fi condițiile realizării

la care legiuitorul se va opri, după cum le va socoti mai aproape de interesul general, realizare care va trebui să aibă la bază neapărat aranjarea datoriilor *fie prin o restabilire de echilibru în puțința de plată pe care debitorul a putut s'o aibă în vedere în momentul contractării, fie prin o proporționalizare a datoriei la valoarea pe care el a primit-o, raportată la valoarea de astăzi a etalonului de măsură — moneda.* — Nu trebuie să se tăgăduiască dreptul justiției de a-și spune cuvântul cu privire la fiecare caz concret, curmând ea starea de război dintre creditori și debitori, tocmai pentru că legiuitorului îi va fi cu neputință să prevadă toate cazurile și formele sub care se pot prezenta în practică raporturile așa de variate care vor merita protecția legii.

Marea vitalitate a neamului nostru care a dat atâtea probe de bună conducere, ferindu-ne de convulsioni, este o garanție că se va realiza echilibrarea unor raporturi care așteaptă să fie proteguate în interesul armoniei, al păcii și al progresului de care țara are nevoie.

Pucioasa, 18 Octombrie 1931.

I. C. DINU,
Judecător

SALARIZAREA ȘI ÎNCADRAREA MAGISTRAȚILOR

La proiectul de armonizarea salariilor tuturor funcționarilor întocmit de guvern, și la care s'a renunțat pentru un moment aplicându-se o nouă curbă de 15 la sută, însă anunțându-se prin mesajul regal, că va fi depus în parlament și ca atare va deveni lege, — voi încercă a arăta marea nedreptate ce s'a făcut cu încadrarea judecătorilor de instrucție, ședință, ocol, procurorilor, supleanților și ajutorilor de judecători.

Nu putem înțelege ce criteriu a determinat pe Domnul Ministru de finanțe și d-l Subsecretar dela finanțe, de a încadrat pe judecători cu două clase mai jos față de președinți, când până la dânsii nu a scoborât decât din clasă în clasă cu fiecare grad.

De ce nu i-a încadrat în clasa VIII la care le-ar fi venit rândul, ca maiorii, ei în clasa IX-a în urma acestora, când înainte de războiu un maior avea 420 lei soldă, plus 60 indemnitate de activitate, iar un judecător de ședință 520 lei, un judecător de instrucție 570 lei și un judecător de ocol 652 lei, când prin legea armonizării din 1927 un judecător de instrucție și procurorul șef erau trecuți în tip 15 în același cu maiorul, când judecătorii de ședință, de ocol și procurorii de secție erau în tipul 14, însă înmulțindu-se cu coeficientul de scumpete le dădea 12.600 lei, iar la maiori deși în tipul 15 înmulțindu-se cu coeficientul de scumpete — la ofițeri fiind mai mic decât la magistrați — dădea 12.400 lei, deci și înainte de războiu și după legea armonizării din 1927, un maior avea mai puțin decât un judecător, iar azi este cu o clasă mai sus, cu 2200 lei mai mult.

De ce cu celelalte grade din magistratură s'a păstrat raportul cu ofițerii, după legea armonizării salariilor din 1927, numai cu judecătorii și supleanții nu?

Astfel consilierul de Curte de apel eră în tipul 21 și generalul de brigadă în tip 22 și la încadrare sunt trecuți în aceeași clasă. Prim președintele de Tribunal în tip 18 și colonelul în tip 20 în proiect în aceeași clasă, președintele de Tribunal în tip 17 și Lt. colonelul în tipul 18, ori în proiect în aceeași clasă, iar judecătorul de instrucție și procurorul șef în tip 15, maiorul tot în tip 15, judecătorii și procurorii în tip 14 și când firese ar fi urmat ca în actuala încadrare să fie în aceeași clasă, sunt încadrați cu o clasă mai jos.

De ce această nedreptate? Economii bugetare, când nu sunt în această situație decât 734 de magistrați în toată România Mare!

Un judecător de ocol rural și supleanțul fără examen, după noua încadrare ar urmă să primească jumătate din ceiace primea în 1930, cu ce clasă de funcționari s'a mai întâmplat acest lucru?

Un supleanț fără examen era după legea armonizării în tipul 8 înmulțit cu coeficientul de scumpete care era 26, dădea 9.100, iar un Locotenent cu gradație era trecut în tip 10 înmulțit cu coeficientul dădea 8740, mult mai puțin decât supleanțul, ori azi e trecut în aceeași clasă cu sublocotenentul.

Supleanțul cu examen era trecut în tipul 10 în același tip cu Lt. cu gradație, însă înmulțindu-se cu coeficientul de scumpete, dădea aproape cât un căpitan, ori azi este trecut în aceeași clasă cu Lt. fără gradație.

Prin urmare, se impune repararea acestei nedreptăți și încadrarea judecătorilor și supleanților cu examen cu câte o clasă mai sus, iar supleanții fără examen cu două clase mai sus, fiind prea mare diferența între cu examen și fără examen, nefiind aceiași diferență și între vechime, de multe ori numai câteva săptămâni.

Ofițerilor pe 1931 li s'a ridicat curba de sacrificiu, dându-li-se sub formă de primă de echipare, astfel că la ofițeri nu s'a resimțit curba de sacrificiu pe 1931.

Acelaș lucru ar fi trebuit să se procedeze și cu magistratura, nu să se ajungă la anomalii de azi, ca un judecător care ar fi trebuit să primească salariul cel puțin al unui maior, azi primește cu câteva sute de lei mai mult decât un sublocotenent și cu mult mai puțin decât un locotenent, fără să mai punem avantajile pe care le au ofițerii.

Ar fi trebuit și dacă nu s'a făcut până azi se impune de acum înainte ca și la magistrați, să se acorde prima de îmbrăcăminte, fiindcă și ei trebuie să aibă robe, care sunt destul de scumpe, apoi și la ei este obligatorie ținuta la recepții și sărbători oficiale, fracul și smokingul și în plus prima de bibliotecă, pentru că magistrații trebuie să fie la curent cu legislația nouă care se votează, cu doctrina și jurisprudența la zi, altfel nu se dau soluții juridice, ceiace este în detrimentul justițiabililor, fiind în joc libertatea, onoarea și averea lor.

Așa că ar trebui să li se acorde magistraților o primă de cel puțin 2.000 lei lunar, care nu ar fi o sumă prea mare în bugetul Statului, numărul magistraților fiind foarte redus, 2.500 în toată țara, atunci când ar trebui să avem magistrați la înălțimea misiunii lor.

Domnul C. Hamangiu, Ministrul Justiției, în circulara adresată magistraților referitor la interdicerea jocurilor de cărți în paragraful 4 vorbește „de cultura generală a magistraților, cultură care pe lângă cea juridică poate fi și literară, artistică, muzicală“. „Un magistrat trăind în societate nu se poate lipsi cu totul de acea cultură generală care înalță spiritul și împodobește personalitatea sa intelectuală“ și mai departe adaugă „magistrații vor avea destulă vreme spre a se pune în curent cu toate noile probleme de drept venite la ordinea zilei, vor reciti vechile tratate fundamentale pentru întărirea conștiințelor lor de drept, vor citi revistele de drept române și străine, se vor putea ține în curent, de va fi posibil și cu literatura română și străină, cu operele de artă, în fine își vor cultiva mintea și sufletul cu cele mai înălțătoare lucrări ale talentului și geniului omenesc“.

Așa ar trebui să facă magistrații, dar ne întrebăm cu toții, au ei oare posibilitatea materială, cu lefurile de mizerie ce le primesc azi, ca să-și procure, nu mai vorbim după cum arată Domnul Ministru, în circulară, materialul necesar pentru formarea culturei generale, literare, artistice, și

muzicale, dar cel puțin cel pentru formarea culturii juridice?

De unde să-și procure revistele juridice române, lăsând la o parte pe cele străine, dar tratatele juridice, când cu lefurile de azi, nu pot plăti aproape nici chiria și masa, unde se mai pune îmbrăcămintea, încălțăminte, taxe școlare pentru copii, etc.?

Astăzi în comparație cu trecutul, numărul de abonați, la cele mai bune reviste juridice, *Pandectele Române*, *Curierul Judiciar* și *Jurisprudența Generală*, și cari n'ar trebui să lipsească de pe biroul nici unui magistrat, a scăzut în mod simțitor, iar la celelalte reviste care continuă să fie trimise și fără ca costul abonamentului să fie achitat anticipat, sunt foarte mulți magistrați cu abonamentele neachitate pe câțiva ani în urmă.

Dacă magistratura înainte de războiu constituia elita intelectualității retribuite, dacă magistratura constituie în stat acele fundamentum regnorum și dacă magistraturii, potrivit legii de organizare și a misiunii sale, îi este impusă în societate anumite exigențe, pentru a putea să-și mențină această demnitate neîntinată, îi trebuie asigurată posibilitatea de a putea trăi, lucru ce astăzi îi lipsește.

Până la 1 Ianuarie 1930, magistrații egali în grad primeau salarii de bază egale, indiferent de localitate, adică un judecător primea același salariu de bază fie la București, fie la Cluj, Deva sau Sinaia 1900 lei, și varia numai sporul de scumpete, după localități.

Prin legea stabilirii salariului de bază bugetară din 25 Decembrie 1929, dela care dată, salariul de bază se compunea din fostul salariu de bază și din sporul de scumpete, s'a ajuns ca magistrații din orașele mari să aibă salarii de bază mai mari, ca colegii lor egali în grad din orașele mai mici, creindu-se astfel o mare nedreptate pentru ca magistrații de același grad să primească salarii de bază diferite după localități.

Așa un judecător dela București primește mai mult ca unul din Cluj și acesta mai mult decât unul dela Deva deși sunt egali în grad.

Se impune deci ca la grade egale, salarii egale, așa cum este la ofițeri, un căpitan fie el la București, Cernăuți ori Sighetul Marmăției, are același salariu.

Prin urmare, cerem ca să se acorde la toți magistrații aceleași lefuri ca la magistrații din Capitală.

În toate țările civilizate, prima grijă a conducătorilor a fost și este asigurarea unei cât mai bune justiții, fără de care nu se poate concepe o temeinică organizație de Stat. Așa de exemplu, Franța în 1930, cu toată criza prin care a trecut în Iunie 1930, le-a mărit magistraților lefurile în mod simțitor și încă cu efect retroactiv din Martie 1930.

Toată lumea este de acord, că nu se poate obține o adevărată justiție, decât prin asigurarea unei situații perfect independente slujitorilor ei.

Magistraturii i se cer însușirile spirituale și sufletești, deosebite și o seninătate desăvârșită, care nu se pot obține decât în măsura în care magistratul își știe asigurat bunul trai al său și al familiei sale.

Magistratul flămând, chinat de grijele vieții de toate zilele și torturat de datoriile apăsătoare, nu mai poate să fie un bun judecător!

Occidentul și Orientul, dar mai ales extremul occident, s'a pătruns de acest mare adevăr, și a căutat să-l realizeze printr-o largă și dreaptă salarizare a magistraților, reușind în același timp să atragă în rândurile acestora, toate elementele de valoare de care aveau nevoie pentru formarea unui corp select de adevărați slujitori ai dreptății.

La noi n'am auzit pe nimeni până acum să spună că sa-

lariile de eri ale magistraților ar fi corespuns nevoilor lor, pentru a-i pune la adăpost de orice tentațiuni.

De pretutindeni s'au ridicat glasuri pentru îmbunătățirea situațiunii lor și magistrații cu drept cuvânt așteptau din zi în zi — cu răbdarea ce i-a caracterizat în orice împrejurare — realizarea acestor deziderate umane.

Să sperăm că cel puțin de data aceasta, când avem în fruntea departamentului justiției, un distins și valoros magistrat, care cunoaște în dreapta neajunsurile și suferințele magistraturii, va lua măsuri de îndreptare și nu cred că s'ar greși, dacă s'ar veni cu un timbru pentru magistrați aplicat pe actele juridice, justițiabilii primindu-l cu satisfacție, fiind în joc libertatea, onoarea și averea lor.

TITUS GLOGOJEANU,

Judecător de ședință, Tribunalul Hunedoara

O LĂMURIRE.

În *Curierul Judiciar* no. 38 din 1931 am scris un articol relativ la reabilitarea celor arestați preventiv și recunoscuți apoi nevinovați, atingând și chestia parchetelor asupra unei mai accentuate independențe a lor.

Nu am avut decât gândul curat al reparațiunii ce societatea datorește celui ce a suferit pe nedrept rigorile legii și a comentării corecte a unei chestiuni de organizare judecătorească.

Unii însă au interpretat rău acest articol.

Au zis că m'am legat de parchete și cabinetele de instrucție, ceea ce nu a fost în intenția mea. Eu, când scriu, nu mă gândesc la oameni, ci la situațiunile sociale mai bune, la perfecționarea instituțiilor. Nu m'am referit la cazurile perfect legale ale parchetelor și cabinetelor de instrucție, căci toți acești magistrați iau dispozițiuni absolute în cadrul textelor.

Eu am scris despre fapte posterioare arestărilor, privind nu pe magistrați, ci pe cei arestați.

Voesc repararea erorilor judiciare. Ca fost judecător de instrucție, am arestat oameni, pe care, după câteva zile de cercetări, i-am pus în libertate, dând ordonanțe de clasare.

Deci, am arestat nevinovați!

La situația lor m'am referit. Ce face societatea cu ei? Nu le datorește o reparație? Asta am scris, lucruri care se discută de mult în știința penală și dela noi și din occident. Cum să mă leg de parchete și judecătorii de instrucție, de stimații mei colegi, de oameni care-și fac în conștiință toată datoria?

Zic unii că am jignit magistratura.

De loc!

Nu am făcut decât să pun mai plastic chestia reabilitării.

E de esența prestigiului justiției ca atunci când sunt arestați, să se lucreze urgent, iar odată proba culeasă și având siguranța că arestatul nu va dispărea, având domiciliul stabil, el trebuie eliberat, orice fapt ar fi comis.

Acestea sunt deziderate mari, probleme sociale adânci, care se discută ori unde.

Al doilea punct, relativ la judecătorii de instrucție, am scris că nu e bine să i se ia delegația așa cum prevede legea de organizare judecătorească. Nu m'am referit la nici un procuror general, persoană determinată. Am voit să scriu despre independența tuturor și despre întinderea inamovibilității.

Acestea le-au scris și alți magistrați mai mari ca mine, fiind vorba de un fapt pe care unii miniștri de justiție, bine intenționați, au voit să-l fixeze prin lege.

Regret că se dau interpretări greșite unui articol cinst

intenționat, izvorât din cultul ideii de dreptate și de justiție.

Un ziar din Iași a reprodus articolul, dându-i un titlu care a supărat pe unii. Asta nu e vina mea și nici nu e un fapt al meu. N'a fost în intenția mea să dau sfaturi cuiva.

Repet: am privit numai situația nenorociților arestați și constatați apoi nevinovați, căroră, moralmente, societatea le datorește o reparație și problema inamovibilității parchetelor și aceia a unei mai intense apărări a judecătorului de instrucție, fapte care erau să fie legiferate și de unii miniștri de justiție, buni români, prevăzători și conștienți de viitorul țării, bazat pe o justiție emancipată sub toate raporturile.

Iași, 1 Decembrie 1931.

TRAIAN ROMULUS SCRIBAN.

RECENZIE

DREPTUL ADMINISTRATIV JURISPRUDENȚIAL ROMÂN, de D-l Conf. univ. Jean H. Vermeulen.

Valoarea respectivă a factorilor ce contribuie la elaborarea juridică practică, variază desigur cu ramura de drept considerată. Nu aceeași este, de o pildă, autoritatea cuțumei pentru dreptul privat și pentru dreptul internațional public. Tot astfel nu aceeași este puterea judecătorului, în caz de tăcere a legii, în materie penală și în materie civilă.

Când privim dreptul public și în special cel administrativ, față de dreptul privat în raport cu funcțiunea jurisprudenței, această constatare capătă un înțeles și mai adânc. Aici elaborarea dreptului nu înseamnă altceva, decât procesul de concretizare a realității sociale și economice pe care legea pozitivă are misiunea de a o exprima. Când aceste realități se pot analiza în raporturi constante, care înlănțuiesc serii de fenomene cu caractere puțin schimbătoare dealungul vremurilor, ca în cea mai mare parte din materia dreptului privat — atunci se poate ajunge la concretizări permanente, cum sunt codificările.

În cadrul unui cod, jurisprudența după ce a contribuit deja la închegarea lui cu rezultatele experienței sale, continuă totuși să-l hrănească cu ceea ce extrage, fără încetare, din realitatea practică, servindu-i seva de viață, care-l face continuu apt a răspunde nevoilor primenite, sau a îmbrățișa nevoi neprevăzute.

Cu mult mai complex însă, este rolul jurisprudenței acolo unde mobilitatea realității de fapt este atât de accentuată, încât prinderea într-o codificare quasi-permanentă a raporturilor juridice, apare cu neputință.

Ori tocmai aceasta este, ceea ce caracterizează dreptul administrativ. Nu numai domeniul său de aplicațiune variază în raport cu sfera de acțiune a Statului, dar însuși instituțiunile sale și principiile care le animă se schimbă cu concepțiunea politică a celor cărora incumbă grija de interesele publice, și cu evoluția tehnică a principiilor constituționale, adică cu perfectarea mijloacelor lor de aplicațiune. În afară de mănunchiul de principii ce stau la baza legilor administrative în genere, totul este supus mobilității condițiilor politice, sociale și economice ale statului; ceea ce face imposibilă alcătuirea unui cadru fix, adică codificarea.

Rezultă din aceste considerațiuni, nevoia unui organ care să fie tot odată, atât de suplu și de maleabil, încât să poată urmări mobilitatea realității de fapt, și să ofere pe de altă parte, autoritatea indispensabilă închegării; unei direcțiuni de drept, deopotrivă legiuitorului, instanțelor judiciare și particularilor.

Un atare organ îl constituie jurisprudența. Puterea judecătorească, spunea M. Planiol, nu este niciodată legată de jurisprudența anterioară; dar în fapt ea i se conformează cele mai deseori și stabilitatea deciziunilor echivalează pentru particulari cu existența unei legislațiuni obligatorii: suntem siliți să ne conformăm hotărârilor judecătorești, dacă nu vrem să vedem anulându-ni-se contractul și să pierdem astfel sume considerabile (1). Legiuitorul însă găsește o directivă în jurisprudență, prin tendința ei de a-și crea o tradițiune și a înrâuri conștiința juridică a celor ce trebuie să dea expresiune formală dreptului.

Deasupra acestor funcțiuni ale jurisprudenței, care în materie administrativă găsesc realizare desăvârșită, stă o calitate specifică a jurisprudenței administrative.

Este aptitudinea ei incomparabil evoluționistă, libertatea nestingerită de vreun cod, în adoptarea soluțiunilor impuse de datele ultime ale experienței și ale gândirii juridice. Jurisprudența administrativă, spunea Charmont, nu este mai puțin remarcabilă decât cea civilă. Ne putem întreba dacă nu a întrecut-o de cele mai multe ori. În orice caz, mersul său este mai îndrăzneț, mai hotărât progresiv (2).

De aceea jurisprudența administrativă capătă și o valoare științifică deosebită.

Este suficient să amintesc ce a însemnat pentru știința noastră, consacrară de către jurisdicțiunea administrativă a noțiunii de risc, ca fundament al responsabilității civile și să relev timpul ce a trebuit să se scurgă până când teoria obiectivă să fie îmbrățișată de jurisprudența civilă (Cas. fr. secțiuni unite, 15 Februarie 1950).

Menționăm de asemeni atitudinea constantă a jurisdicțiunii administrative, față de problema impreviziunii, împărțită cu mult mai târziu și numai parțial de jurisprudența și doctrina civilistă. Ne-am ocupat în altă parte cu studiul teoriei impreviziunii și am arătat acolo care este valoarea și limita ei pentru dreptul civil.

Este incontestabil însă, că ea constituie pilda cea mai vie, a caracterului îndrăzneț și a facultății largi de adaptare a jurisprudenței administrative, împrejurărilor celor mai dificile.

Fără a întârzia mai mult asupra particularităților jurisprudenței administrative, o putem defini în același timp isvor real și formal de drept și admirabil instrument de progres științific.

* * *

În ce măsură, considerațiunile noastre, sunt adevărate pentru jurisprudența administrativă românească? Participă ea din caracterele pe care le-am desprins astfel din observația comparată a problemei în statele europene?

Iată întrebarea care se lămurește dela sine prin lucrarea d-lui Jean H. Vermeulen: „Dreptul administrativ jurisprudențial român“, apărută acum câteva zile.

Ceea ce face originalitatea și interesul acestui volum este puțința ce ne dă de a urmări principiile călăuzitoare și tendințele evolutive ale instituțiilor noastre administrative prin prisma jurisprudenței.

Cele trei caractere pe care le-am deosebit mai sus, dreptului administrativ, varietatea obiectului, mobilitatea și absența unei codificări, sunt în totul valabile dreptului românesc. Iar fecunditatea legislativă a parlamentului nostru, care instituie și în materie administrativă un adevărat labirint le-

1) M. Planiol, *Traité élémentaire t. I p. 14.* Vezi și Wertheimer, *Entwicklungstendenzen im deutschen Privatrecht* Tuebingen, 1928, pag. 25.

2) Charmont, *Les analogies de la jurisprudence administrative et de la jurisprudence civile*, în *Revue trim. droit civil*, 1926, p. 805.

gal, face ca interesul direcțiunii jurisprudențiale să fie mai mare decât ori unde.

Poate tocmai de asta însă, o lucrare ca aceea pe care ne-o oferă d-l Vermeulen, este atât de dificilă. Ea implică nu numai munca selecționării deciziunilor numeroase, dar și vaste cunoștințe și mai presus de toate talentul de a extrage principiul de viață și a ordona după o idee generală, într-o sinteză de spețe și pe deasupra interesului de moment, ceea ce suntem deprinși a nu vedea decât disparat și întâmplător. Lucrarea ce ne preocupă întrunește aceste însușiri.

Distinsul autor ne introduce deocamdată, într'un singur capitol de drept administrativ, expunându-ne teoria persoanelor juridice, în lumina exclusivă a jurisprudenței dela 1862 și până la 1 Noembrie 1931. Nu asistăm numai la evocarea deciziunilor respective, ci la tratarea sistematică a materiei, prin înșeși aceste deciziuni. Astfel încât deschizând volumul, cunoaștem întreaga evoluție științifică și practică a problemei, care fixează atitudinea cu privire la fundamentul persoanelor juridice.

Se întemeiază ele pe o ficțiune, așa cum voiește jurisprudența noastră, constituțiunea din 1925 și legea din 6 Februarie 1924?

Sau dimpotrivă, „persoanele morale sunt realități juridice, care isvorăsc nu din puterile creatoare ale statului, ci din puterea creatoare a sintezei energiilor individuale“, așa cum declară în mod izolat o deciziune recentă a supremei noastre instanțe și cum se întâmplă în perioada anterioară codului civil?

D-l Vermeulen, care este hotărât partizan al teoriilor realiste, găsește în adevăr interesante puncte de sprijin în jurisprudența anterioară promulgării codului civil. Se constată anume că asociațiunile nasc prin simpla manifestare de voință a membrilor, intervențiunea legislativă nefiind în totdeauna necesară, iar hrivoul domnese reducându-se adesea la o îngăduință tacită. Aceasta se întâmplă deopotrivă în Muntenia și Moldova sub imperiul legiurilor vechi, până la elaborarea codului civil, la 1864, când jurisprudența adoptă teoria ce subzistă și astăzi, a ficțiunii.

Diagrame expresive introduse în text, ne indică variațiunile jurisprudențiale.

Prin aceeași metodă se cercetează apoi chestiunea dacă mănăstirile și-au păstrat personalitatea juridică după legea din 17 Decembrie 1863 care secularizează bunurile lor. Autorul conchide pe aceleași baze, împotriva opiniunii lui D. Alexandresco cu d-l Profesor Anibal Teodorescu la menținerea personalității juridice chiar în lipsa unei dispozițiuni exprese în legea citată.

Soluțiune juridică, deoarece privarea de bunuri, nu înseamnă interdicțiunea de a avea un patrimoniu.

* * *

Problema naturii personalității juridice se pune cu o acuitate particulară odată cu apariția codului nostru civil. Era în intențiunea legiuitorului dela 1864 de a rupe cu trecutul și a consacra, după expresia fericită a d-lui Vermeulen, această „adevărată tăgadă a libertății individuale pe tărâmul intereselor colective“, care este teoria ficțiunii? Instanțele noastre judecătorești au împărțit acest punct de vedere, declarând constant că personalitatea juridică nu poate fi dobândită decât pe baza unei legi. În realitate însă, numeroasele hotărâri judecătorești expuse sistematic în volumul ce ne preocupă, dovedesc că aparițiunea codului civil n'a fost decât un pretext, pentru fixarea atitudinii jurisprudențiale.

Nici una din dispozițiunile acestei legiuri, nu autoriză o atare concluziune.

Ea porcede mai curând din concepțiunea doctrinară a identității între subiectul de drept și persoana fizică, Curtea de Casație s. I, dec. no. 10 din 13 Martie 1898, precizează că „ele (persoanele juridice) neavând o realitate fizică, per-

sonalitatea lor nu este decât o ficțiune, de unde rezultă și necesitatea unei intervențiuni a autorității sau a legii care să le creieze ca atari“. Intervențiunea aceasta, nu trebuie să fie neapărat o formulă sacramentală, ci să dovedească numai consacarea elementelor personalității morale, și în special a dreptului de patrimonialitate.

Consecvență cu favoarea ei pentru teoria ficțiunii, jurisprudența decide de asemenea, împotriva opiniunii lui D. Alexandresco, că, concesiunea legală nu are efect decât dela promulgarea legii respective, neputând, consacra retroactiv, personalitatea juridică.

Odată degajată astfel teoria generală a persoanelor juridice, în jurisprudența administrativă, d-l Vermeulen, ne introduce cu ajutorul unui mare număr de hotărâri judecătorești, în diferitele probleme, care s'au pus cu acest prilej. Nu ne este cu puțință în spațiul limitat ce avem aci, să menționăm decât câteva.

Astfel este chestiunea de a se ști care e natura juridică a cetelor de moșneni, și cărora cu drept cuvânt li s'a refuzat personalitatea morală, chestiunea personalității juridice a bisericilor, a diferitelor comunități religioase, a epitropiilor și în sfârșit mult discutata problemă a reprezentării persoanelor juridice în justiție, a deferirii jurământului lor, etc. Ceea ce face interesul deosebit, al acestui studiu jurisprudențial, este aprecierea lui continuă în lumina concepțiunii pe care o adoptă autorul, care nu vede nimic fictiv în personalitatea juridică, constatând spre deosebire de aproape întreaga jurisprudență, existența unei realități sociale, subiect de drept, pe care legiuitorul nu o creiază, ci se mărginește a-i reglementa capacitatea.

Teoria realistă susținută astfel de d-l Vermeulen, n'a reușit să pătrundă decât o singură dată în jurisprudență. În legislația pozitivă a rămas între culise, de unde timid a cucerit doar unele dispozițiuni cum ar fi art. 7, 71, etc. din legea persoanelor morale din 6 Februarie 1924. Remarcabilă este totuși din acest punct de vedere, expunerea de motive, a acestei legi, care este continuu animată de principiile teoriei realității și care totuși conchide la teoria ficțiunii obligată fiind de art. 29 din Constituție! Curtea de Casație n'a făcut decât să o confirme în cele câteva deciziuni pronunțate sub imperiul noiei legi, și care se referă la condițiunile personalității morale.

* * *

În acelaș spirit ne este înfățișată problema stabilimentelor publice și de utilitate publică, a persoanelor juridice străine, relatându-ne celebra afacere Zappa, pentru a se încheia cu chestiunea responsabilității penale a persoanelor juridice, a cărei rezolvare depinzând exclusiv de teoria asupra naturii lor, se înțelege lesne care va fi atitudinea jurisprudenței.

* * *

Dacă studiul d-lui Vermeulen ne poate lămuri deplin asupra principiilor jurisprudențiale în materia persoanelor juridice, nu ne autoriză însă, așa cum o mărturisește însuși autorul la concluziuni generale valabile pentru întreg dreptul administrativ.

Așteptăm complectarea lucrării, în tomurile următoare.

Sunt totuși, în chiar aceste capitole, unele trăsături simptomatice.

Jurisprudența noastră administrativă este deosebit de respectoasă tradiționalismului juridic, sau mai exact unui anumit tradiționalism, care este acel tradus de Codul Napoleon și care nu întotdeauna coincide cu tradiția băstinașă. Simpatia pentru teoria ficțiunii nu este decât o pildă. Principiul sacrosanct al voinței absolute cu diverse expediente (prezumiuni, ficțiuni) identifică aproape, jurisprudența administrativă aceleia civiliste.

Se datorește oare această întrepătrundere de atitudini față

de domenii atât de diferite, lipsei unor instanțe speciale administrative? Răspunsul afirmativ ni se pare cel just și d-l Vermeulen ne-o amintește foarte judicios în câteva cuvinte introductive. În această direcțiune vedem noi, origina timidității jurisprudenței administrative românești, care se lipsește astfel, de trăsăturile-i specifice pe care le-am întâlnit în dreptul comparat.

Ostilitatea față de tendința de obiectivare a dreptului, stăruința de a nu îngădui realităților sociale ascensiunea la viața juridică decât prin stratagema voințelor individuale prezumate, sau a ficțiunilor, iată caractere incompatibile cu însăși esența dreptului administrativ. Sunt constatări care se impun reflexiunii noastre și pe care volumul remarcabil al d-lui Vermeulen ni le întărește.

VIRGIL L. VENIAMIN,

Licențiat în filozofie și Doctor în Drept din Paris

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Complectul pentru verificarea titlurilor din Dobrogea

Audiența d la 21 Iunie 1929

Președenția D lui C. SĂRĂȚEANU, Consilier

Ministerul de Domenii cu Primăria Orașului Turtucaia

Decizia No. 1578

Desistare. Încheieri constatând desistarea. Au valoarea hotărârilor judecătorești. Nu pot fi atacate de cât pe cale principală, pentru viciii de consimțământ. Art. 260 pr. civilă.

Revizuire. Cale de atac inadmisibilă contra deciziunilor Inaltei Curți. Art. 288 și urm. pr. civ.

1) *Încheierile prin cari instanțele judecătorești au act de cererile de retragere ale părților, deși nu cuprind o deslegare dată pricinilor, prin o statuare în fond, ele nu sunt simple acte de administrarea justiției, ci hotărâri judecătorești, întrucât intervin în exercitarea jurisdicțiunii instanței și o desesizează de judecarea pricinii și cu posibilitate pentru părții de a executa aceste încheieri.*

În cazul când ambele părți se prezintă în instanță, aceste încheieri nu constată de cât convenția rezultată din voința lor liberă de a se lăsa de proces, iar în cazul când numai reclamantul se prezintă, încheierea instanței constată voința lui unilaterală de a abandona pricina.

De aici urmează că, cu tot caracterul lor de hotărâri judecătorești, aceste încheieri nu sunt opera judecătorilor și deci nu pot fi atacate pe căile ordinare, sau extraordinare prevăzute de lege pentru reformarea hotărârilor judecătorești, ci numai pe cale principală, pentru viciii de consimțământ.

2) *În contra deciziunilor Inaltei Curți de Casație, legea nu acordă calea extraordinară a revizuirii, întrucât revizuirea presupune o eroare de fapt și Inalta Curte nu are în căderea ei constatarea și aprecierea faptelor, ci numai îndreptarea erorilor de drept comise de instanțele de fond;*

Nici Statul, din aceleași considerațiuni, nu poate cere revizuirea de cât pentru hotărârile instanțelor de fond.

Curtea,

Ascultând raportul făcut în cauză de d-l consilier Const. Bonea și,

Deliberând,

Asupra recursului de față;

Având în vedere actele cauzei din care rezultă următoarele :

Primăria Orașului Turtucaia, conformându-se dispoziției art. 113 L. D. N., a făcut, la comisia de ocol, declarațiune pentru a i se verifica drepturile de proprietate particulare asupra întinderii de 1,503 ha. și 57 arii islaz comunal; că, Comisia de ocol a respins această cerere ca neîntemeiată, motivând că, potrivit art. 124 legea în discuțiune, terenul ridicat este și rămâne proprietatea Statului; că comisia II Județeană complectul II Durostor, în apelul făcut de Primărie contra hotărârii comisiunii de ocol, constatând că, islazul declarat este proprietatea particulară a Primăriei orașului Turtucaia, iar nu Obștească și că, este o posesiune mirie hotărăște că, terenul declarat ar intra în prevederile art. 124 legea Dobrogei Noi, și în consecință admite prin hotărârea No. 2,552 din 30 August 1928, apelul și cererea de verificare a Primăriei, și, în baza dispozițiunii legii Dobrogei Noi, o declară proprietară absolută asupra suprafeței de 1,022 ha. 38 arii, obligând-o însă a abandona Statului treimea de răscumpărare în întindere de 50 ha. și 19 arii și mai trimite lucrările la Comisia de expropriere pentru efectuarea exproprierei și fixarea prețului;

Având în vedere, că Ministerul de Domenii prin Consilierul Agricol al jud. Durostor, ca delegat al Casei Centrale a Improprietăririi, a atacat cu recurs hotărârea Comisiunii Județene; că, acest recurs l'a introdus nemotivat, iar prin adresa depusă la Comisia Județeană și înregistrată acolo sub No. 10,351 din 27 Octombrie 1928, Consilierul Agricol face cunoscut Președintelui Comisiunii Județene că, autorizat fiind de Minister prin ordinul No. 80,591 din 8 Octombrie 1928, retrage recursul îndreptat în contra hotărârei No. 2,552 din 1928;

Că, Președintele Comisiunii Județene a înaintat Inaltei Curți dosarul acelei instanțe, cuprinzând și cererea de recurs a Ministerului și aceia de retragere; că, această Inaltă Curte prin jurnalul dela 8 Martie 1929 a luat act de cererea de retragere a Ministerului și a dispus închiderea dosarului;

Având în vedere că, prin cererea dedusă astăzi în discuțiune, Ministerul susține că, posterior ordinului de retragere către Consilierul Agricol și posterior cererei de retragere depusă de aceasta la Comisia Județeană și înainte ca aceste cereri să ajungă la Inalta Curte, Ministerul a înaintat Consilierului Agricol motivele de recurs contra hotărârei comisiunii Județene cu ordin ca să le depună la dosarul cauzei și să ceară judecarea recursului, întrucât Ministerul a revenit asupra cererei de retragerea lui;

Că, mai susține Ministerul prin actele depuse aflate în dosarul comisiunii, reese că, înainte ca acest dosar să fie înaintat la Inalta Curte, organele Ministerului formulaseră motivele de casare, le trimisese Consilierului Agricol însă aceasta în loc să le depună la Comisie cu cerere formală în sensul ordinului primit le-a atașat la dosar, în dublu exemplar, din care unul în concept fără nici o cerere din care cauză Inalta Curte nu le-a putut avea în vedere în ședința dela 8 Martie, 1929, și nu a putut decât să ia act de retragerea recursului, adresa Ministerului în acest sens fiind afară de cererea de recurs singurul act depus în regulă la dosarul cauzei;

Că, întemeiat pe aceste fapte și împrejurări,

Ministerul cere astăzi ca Inalta Curte să revină asupra jurnalului de închidere întrucât intenția Ministerului de a anula cererea de retragere și a se judeca în recurs este evidentă, și toate acestea au avut loc înainte ca Inalta Curte să fi dispus închiderea dosarului:

Având în vedere că, această cerere Ministerul și-o întemeiază în drept pe dispozițiunile art. 260 pr. civ., socotind consimțământul Statului dat din eroare, revenirea asupra lui ca făcută în timp util și în mod formal; că, mai susține Ministerul cererea și-o întemeiază și pe dispozițiunile art. 291 pr. civ. și cere revizuirea jurnalului din 8 Martie 1929, pentru că Statul nu a fost deloc apărat în recursul făcut;

Că, în sprijinul cererii întemeiată pe dispozițiunile art. 260 pr. civ. Ministerul susține că, retragerea recursului este un act unilateral și revocabil și care, ca atare, nu poate avea efect juridic dacă înainte de a ajunge în fața instanței căreia i-a fost adresat, a fost revocat: că, chiar dacă din eroare nu s'a ținut seama de revocare instanța, care a luat act de retragerea formulată de parte, constatând eroarea, poate reveni asupra jurnalului de închidere el nefiind un act de administrație, nu o hotărâre, odată ce prin el nu se hotărăște nimic și deci instanța nu face un act de jurisdicțiune când îl dă;

Considerând că, independent de chestiunea dacă față de modul cum s'a procedat în speță din partea organelor Ministerului, se poate sau nu stabili, că a intervenit în cauză o revenire asupra cererii de retragere, și aceasta a avut loc în mod valabil, înainte ca Inalta Curte să fi dat jurnalul de închidere, este însă constant în drept că, încheierile prin cari instanțele judecătorești iau act de cererile de retragere ale părților, deși nu cuprind o deslegare dată pricinilor prin o statutare asupra punctelor deduse în judecată, totuși aceste încheieri nu sunt simple acte de administrarea justiției, ci hotărâri judecătorești, întrucât intervin în exercitarea jurisdicțiunii instanței, o desesizează de judecarea pricinii și cu posibilitate pentru părți de a executa aceste încheieri, cari sunt definitive;

Că, aceste încheieri neconstatând, atunci când ambele părți se prezintă la judecată decât convenția rezultată din voința lor liberă, de a se lăsa de proces, iar în cazul când, ca în speță, numai reclamantul face o asemenea cerere, voința lui unilaterală de a abandona pricina, — ceeace legea prin art. 260 pr. civ. permite și reclamantul singur, — urmează că, aceste încheieri nu sunt opera judecătorilor și ca atare ele nu pot fi atacate, pe căile ordinare, sau extraordinare de atac prevăzute de lege pentru reformarea hotărârilor judecătorești, ci numai pe cale principală, pentru vicii de consimțământ, astfel că, calea aleasă în speță de Minister, este inadmisibilă;

Considerând că, chiar dacă încheierea susarătată nu ar avea caracterul unei hotărâri definitive și ar fi susceptibilă de atac pe căile ordinare, sau extraordinare, în speță fiind însă vorba de o deciziune a Inaltei Curți, încă ea nu poate fi atacată pe calea extraordinară a revizuirii, deoarece nici o lege nu deschide calea revizuirii contra deciziunilor Inaltei Curți;

Că, într'adevăr, potrivit art. 288 și urm. pr. civ.,

revizuirea este un mijloc extraordinar de reformarea hotărârilor definitive pronunțate de instanțele de fond, pentru a se putea repara erorile de fapt ce s'ar fi strecurat în cuprinsul acestor hotărâri, ceeace exclude admisibilitatea acestei căi de atac și în contra deciziunilor Curții de Casație, care decide numai în drept și sub raportul legalității hotărârilor atacate cu recurs;

Că, de aceea tocmai legea nu prevede calea revizuirii de cât pentru hotărârea instanțelor de fond, nu și în contra deciziunilor Inaltei Curți;

Că, afară de aceasta, calea revizuirii nu se poate înțelege în contra deciziunilor Curții de Casație și pe considerațiunea că, revizuirea presupune o eroare de fapt și Inalta Curte nu are în căderea ei constatarea și aprecierea faptelor, ci numai îndreptarea erorilor de drept comise de instanțele de fond, iar dacă în caz de casare, judecă în fond, aceasta o face numai după casare și numai când este vorba de o simplă aplicațiune a legii la faptele constante fără a intra în verificarea lor;

Considerând că, posibilitatea acordată Statului, Județelor, Comunelor, de a invoca lipsa de apărare ca un mijloc de revizuire, nu poate servi de cât tot în cazul cererilor de revizuire contra hotărârilor instanțelor de fond, căci numai înaintea acestor instanțe poate fi vorba de o lipsă de apărare, o astfel de apărare, bazată pe examinarea faptelor, Inalta Curte neputând-o face;

Că dar și din acest punct de vedere cererea Ministerului devine inadmisibilă.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge cererea făcută de Ministerul de Domenii, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a.

Audiența de la 9 Decembrie 1929

Președinția d-lui OSCAR N. NICOLESCU, Prim-Preș.

Ministerul de Domenii cu Al. Mărăcineanu

Decizia No. 2704

Perimare. Termen. Părăsirea instanței. Actul de procedură de la care începe a curge. Nu trebuie să aibă caracter contradictoriu. Art. 257 pr. civ.

Prin art. 257 al. I pr. c. se dispune că, perimarea se va admite, dacă partea interesată a lăsat să treacă doi ani, dela cel din urmă act de procedură, iar în alineatul următor se precizează care este cel din urmă act de procedură, dela care începe a curge termenul de perimare, statuându-se în termeni generali și fără nici o restricție că, actul de procedură este orice dispoziție pe care a încuviințat-o judecătorul în cercetarea pricinii.

Prin urmăre, în spiritul legii este că, numai dela ultima dată, când judecătorul a intervenit oricum în cercetarea pricinii, este a se considera partea interesată că, a înțeles a părăsi instanța căci numai pe ideia de părăsire a instanței se bazează perimarea.

Legiuitorul ocupându-se și de posibilitatea dată părții de a întrerupe cursul perimării, dispune la partea următoare a art. 237 pr. c. că, se privește ca act întrerupător de perimare orice act de procedură făcut de partea interesată, cu caracter contradictoiu, — ceeace era necesar pentru ca partea adversă să fie înștiințată de intenția ei de a reîncepe instanța și că, a pus pe judecător în măsură de a interveni din nou în cercetarea pricinii.

Prin urmare, actul de procedură cu caracter contradictoriu, fiind impus prin art. 257 pr. c., numai pentru a se putea întrerupe perimarea începută a curge, nu poate fi aplicat și pentru dispozițiunile luate de judecată în cursul cercetării pricinii, în baza principiului de interpretare strictă, în materie de perimare și a împrejurării că, între cele două situații nu există nici o analogie, în primul caz justitia aflându-se în activitate, procesul urmându-și cursul legal, iar în al doilea caz, este în așteptarea diligentei părții.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier A. Rădulescu; pe d-l av. Gh. Stoenescu pentru recurent și pe d-l avocat C. St. Radian în combateri, cum și pe d-l proc. general I. N. Stambolescu, în concluziuni pentru respingere și

Deliberând,

Asupra recursului de față:

Având în vedere deciziunea atacată din care rezultă că, intimatul de astăzi Constantin Al. Mărăcineanu, făcând apel în contra sentinței no. 437 din 1923 a Tribunalului Prahova s. I-a, s'a fixat în judecata acestui apel termenul de 30 Aprilie 1925, când Curtea, contradictoriu cu ambele părți prezente în instanță, a amânat procesul la 26 Septembrie 1925, pentru a se cere dela Tribunal dovada de comunicarea sentinței apelate; că, la termenul de 26 Septembrie 1925, nerăspunzând nici una din părți, Curtea, prin jurnalul no. 5075, a scos din rol judecata pricinii;

Având în vedere că, posterior, Ministerul agriculturii și domeniilor, prin cererea înreg. sub no. 8432 din 25 Iunie, 1927, întemeindu-se pe disp. art. 257 proc. civ., a cerut Curții de apel să declare perimată judecata apelului făcut de C. Al. Mărăcineanu, susținând că dela jurnalul de amânare al Curții dela 30 Aprilie 1925, singurul act de procedură cu caracter contradictoriu cu părțile, au trecut mai mult de doi ani până la introducerea cererii de perimare.

Că, Curtea de apel, prin decizia supusă prezentului recurs, a respins cererea de perimare a Ministerului, motivând că, termenul de doi ani are a se socoti, conform prevederilor art. 257 proc. civ., cu începerea dela ultimul jurnal încheiat în cauză, care este acela dela 26 Septembrie 1925, iar dela această dată și până la aceea a introducerii cererii de perimare, este mai puțin de doi ani;

Văzând motivul de casare astfel formulat:

„Greșită interpretare și aplicare a art. 257 proc. civ.

„Ministerul Agriculturii și domeniilor a cerut perimarea apelului făcut de d-l C. Al. Mărăcineanu, contra sentinței trib. Prahova s. I-a cu no. 437 din 1923 pe motiv că, dela 30 Aprilie 1925, data ultimului act de procedură cu caracter contradictoriu și până la 25 Iunie 1927, data cererii de perimare trecuse doi ani, fără a se mai face un alt act de procedură cu caracter contradictoriu, sau de diligență din partea apelantului, căci după cum am arătat onor. Curții de apel, jurnalul său din 26 Septembrie 1925, nu avea acest caracter, deoarece Statul nu fusese citat pentru această din urmă dată, iar apelantul nerăspunzând, procesul a fost scos de pe rol, din oficiu de Curte,

„Totuși, Curtea de apel ia ca punct de plecare acest din urmă jurnal din 26 Septembrie 1925 și ne respinge cererea de perimare, pe motiv că nu s'au împlinit doi ani dela acest jurnal și nu ia ca punct de plecare, — așa cum am cerut și prin petiția noastră de perimare, — ultimul act procedural de diligență și contradictoriu făcut de parte, jurnalul dela 30 Aprilie 1925.

„Procedând astfel, Curtea de apel a interpretat și aplicat greșit art. 257 proc. civ., potrivit căruia punctul de plecare al perimării este ultimul act de procedură încuviințat de judecător în cercetarea pricinii, după stăruința părții interesate, nu din oficiu, iar cursul perimării nu poate fi întrerupt decât de un act de procedură cu caracter contradictoriu.

„În cazul nostru perimarea începuse să curgă dela introducerea apelului, cursul ei fusese întrerupt la 30 Aprilie 1925, prin citarea părților pentru această dată, de când a început a curge din nou, fără a mai putea fi întrerupt prin jurnalul din 26 Septembrie 1925, pentru când apelantul nici nu s'a prezentat măcar la judecată și n'a făcut cel mai categoric act de diligență, să fi citat pe Minister, iar ca consecință Curtea a luat prin acest jurnal din oficiu, nu la stăruința părții, măsura scoaterii după rol a afacerii.

„Prin urmare dela 30 Aprilie 1926 până la data cererii noastre de perimare, fiind împliniți doi ani, Curtea numai cu violarea legii ne-a respins cererea de perimare“.

Considerând că prin art. 257 proc. civ. s'a stabilit condițiunile și modalitățile în care se poate admite perimarea unui proces aflat în curs de judecată;

Că perimarea având de efect a produce pentru părți decăderea din beneficiul instanței, dispozițiunile art. 257 proc. civ., urmează a se aplica în mod strict;

Considerând, că prin art. 257 proc. civ., se dispune că perimarea se va admite, dacă partea interesată a lăsat să treacă doi ani, dela cel din urmă act de procedură; iar în aliniatul următor se precizează, care este cel din urmă act de procedură dela care începe a curge termenul de perimare, statuând în termeni generali și fără nici o restricție, că actul de procedură este orice dispoziție pe care a încuviințat-o judecătorul în cercetarea pricinii, prin urmare în spiritul legii este că numai dela ultima dată, când judecătorul a intervenit ori cum în cercetarea pricinii este a se considera partea interesată, că a înțeles a părăsi instanța, căci numai pe ideea de părăsire a instanței se bazează perimarea ei.

Considerând, că după ce a organizat modalitățile de începerea și curgerea termenului de perimare în felul arătat mai sus, legiuitorul s'a ocupat și de posibilitatea dată părții de a întrerupe cursul perimării, dispunând în partea următoare a art. 257 proc. civ., că se privește ca act întrerupător de perimare, ori ce act de procedură făcut de partea interesată, cu caracter contradictor; ceea ce era necesar, pentru ca partea adversă să fie înștiințată de intenția sa de a reîncepe instanța, și că a pus pe judecător în măsură de a interveni din nou în cercetarea pricinii.

Că prin urmare actul de procedură cu caracter contradictor fiind impus prin art. 257 proc. civ., numai pentru a se putea întrerupe o perimare începută a curge, nu poate fi aplicat și pentru dispozițiunile luate de judecător în cursul cercetării pricinii, în baza principiului de interpretare restrictivă în materie de perimare, cu atât mai mult, cu cât între cele

două situațiuni nu există nici o analogie, pentru că în primul caz justiția este în activitate, procesul urmându-și cursul legal, în al doilea caz este în așteptarea diligenței părții interesate.

Că astfel fiind, soluțiunea Curții de fond prin care s'a decis că, în speță, termenul pesemțiunii începe a curge dela jurnalul din 16 Septembrie 1925, prin care pricina a fost scoasă din rol, este dată cu o exactă aplicare a dispozițiilor art. 257 proc. civ., astfel că recursul este nefondat și urmează a se respinge, cu cheltueli de judecată apreciate la 2000 lei.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI PUTNA S. I-a V.

Ședința dela 7 August 1930

Președenția D-lui CHRISTODORESCU Prim Președinte

Sentința Comercială No. 141

Poprire. Nedeclararea popririlor anterioare de către terțiul poprit. Art. 455, 461 pr. civ.

Terțiul poprit care, cu ocazia efectuării sau validării unei popriri, nu declară popririle efectuate anterior, rămâne răspunzător față de creditorul popritor cu suma datorată debitorului poprit, dacă această sumă, a trecut prin validarea popririlor anterioare nedeclarate, în patrimoniul creditorilor popritori din acele popriri.

Tribunalul,

Asupra validării popririi cerută de Doamna Margareta Căpitan Pojogeanu, cu autorizația soțului său Căpitan I. Pojogeanu din Focșani, prin petiția înreg. la no. 12.957 din 950, ordonată de Tribunal prin ordonanța no. 3615 din 950 și executată conform procesului verbal no. 457, dresat de șeful Portăreilor locali.

Având în vedere că în virtutea sentinței comerciale no. 12 din 929 a Trib. Putna secția II-a, reclamanta a cerut și după cererea ei s'a efectuat, poprirea a 148 acțiuni nominale a 500 lei de ale Casei de Credit a Agricultorilor din jud. Putna aparținând: 98 lui Spiru Capato și 50 lui Pandele Capato, ambii din Focșani, aflate în depozit la Casa de Credit a Agricultorilor din jud. Putna.

Având în vedere că numita Societate, în instanță s'a opus la această validare pe considerațiunea că, asupra acestor titluri mai există o poprire efectuată și validată în favoarea sa, însă pentru datorii constatate ale numiților debitori față de Societate, adică o poprire în mâini proprii și că în speță nu se mai poate face o a doua poprire fără a se violă autoritatea lucrului judecat, iar Societatea a căpătat prin aceasta un drept exclusiv.

Având în vedere că din răspunsul la interogatoriul luat Societății în prezenta instanță de validare, aceasta prin reprezentantul său a declarat că pentru datorii contractate la Societate de către sus numiții debitori, Societatea le-a poprit titlurile ce le aveau în depozitul său, valoarea lor totală fiind chiar mai mică decât suma datorilor contractate, iar din sentința de validare no. 82 din 950, a Trib. Putna secția I-a, investită cu formula executorie, se constată că poprirea făcută în urma cererei înreg. la no. 1245, a fost validată.

Având în vedere că poprirea făcută de Casa de Credit a Agricultorilor s'a efectuat prin procesul verbal no. 816 din 8 Aprilie 1930 al șefului de Portărei locali și s'a validat la 2 Iunie 1930, iar poprirea făcută de Margareta Căpitan I. Pojogeanu la 14 Aprilie 1930, urmează a fi validată în instanța de față.

Că așa dar, poprirea făcută de Margareta Pojogeanu, a fost efectuată la interval de 6 zile de la efectuarea popririi prime și înainte de validarea acesteia.

Considerând că art. 455 pr. civ. autoriză pe orice creditor ca, pe bază de titluri executorii, ori nu, să poprească pentru sumele cuprinse în titlurile sale, sumele sau efectele datorite debitorului său de către un al treilea — asupra aceluiași sume sau titluri, putând coexistă mai multe popriri, (art. 461 pr. civ.) toate validându-se prin una și aceeași hotărâre (art. 461 pr. civ.) în care scop terțiul poprit este obligat, atunci când se face o nouă poprire să declare dacă suma ce se poprește a mai fost poprită (art. 459 pr. civ.).

Considerând că din această obligație se deduce că terțiul poprit care omite să declare popririle efectuate anterior, fie cu ocazia efectuării popririi propriu zise, sau cu ocazia validării la interogatoriul ce i se ia își asumă răspunderea față de creditorul popritor, diligent iar în necunoștință de faptul unei popriri anterioare, în ceia ce privește datoria sa către debitorul creditorului popritor.

Considerând că obligația ce incumbă terțiului poprit de a declară faptul unei popriri anterioare, naște din interesul ce legea poartă deopotrivă diversilor creditori diligenți (art. 464 pr. civ.) căci, prin faptul unei singure hotărâri de validare vor veni în concurs proporțional și după natura creanțelor lor asupra sumei poprite, fără a ține seamă de data efectuării diverselor popriri, cari până la validare rămân sub sancțiunea probabilității și provizoratului, ca măsuri de conservare, adevăratele efecte executorii începând de la validare.

Că astfel fiind, creditorul popritor, care singur a obținut validarea popririi, dacă în intervalul de timp până la validare a intervenit o altă poprire, asupra aceleiași valori, este la adăpost de orice obligație și în această situațiune, el câștigă un drept de preferință exclusiv, asupra sumei poprite (Cas. II din 7 Nov. 905).

Că în această situațiune terțiul poprit lipsit de diligență, prin fapta sa se face responsabil față de cel de al doilea creditor popritor cu suma ce el datorește debitorului prim, cărui creditor nu i se poate impune nici o culpă, răspunderea terțiului poprit fiind oarecum asemănătoare aceleia pe care o suportă în cazul când terțiul poprit ar plăti totuși creditorului său, debitorul creditorului popritor.

Considerând că dacă ipotetic, sar admite altă soluțiune, s'ar ajunge la situațiunea dăunătoare, ca un terți poprit în coluziune frauduloasă cu unul dintre creditorii, să-l avantajeze pe acesta în detrimentul celorlalți, cari ar fi lipsiți de mijlocul de garanție pe care legea îl acordă deopotrivă tuturor creditorilor neprivilegiați, fără excepție (art. 464 pr. civ.).

Că astfel fiind, în speța de față, Casa de Credit a Agricultorilor din jud. Putna, nedeclarând la validarea popririi ce singură a făcut asupra titlurilor arătate, că mai sunt poprite și de creditoarea de astăzi sau cu ocazia popririi făcută de de aceasta, Margareta Pojogeanu este în drept a cere validarea popririi efectuată la 14 Aprilie 1930, iar Casa de Credit a Agricultorilor din jud. Putna, se face răspunzătoare de titlurile poprite în valoarea lor, deși poprirea ce însăși a făcut, rămâne validă.

Că deci, urmează a vedea că cererea de validare făcută de creditoarea de astăzi este fondată și urmează a se admite.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Judecător G. A. Tăulescu, Trib. admite cererea și se validează poprirea.

(ss) C. Cristodorescu, G. Tăulescu.

Grefier (ss) Ștefănescu